

Védelempolitikai feladatok – Szakpolitikai javaslat III.

Felülvizsgálat és a transzparens civil kontrol helyreállítása

A TISZA-kormánynak a teljes honvédelmi alrendszerre kiterjedő szakpolitikai korrekcióját három tartalmi-funkcionális pillérre alapozva lehet megvalósítani – melyek közül alább a harmadikra teszünk vázlatos javaslatot:

- I. Helyzetértékelés
- II. Új alapok: a kül-, biztonság- és védelempolitika összehangolt újragondolása
- III. Felülvizsgálat és a transzparens civil kontroll helyreállítása**

III.1. A 2016-2026 közötti védelmi beszerzések felülvizsgálata, a védelmi ipar „privatizációjának” vizsgálása

Magyarország modern történelmének legnagyobb értékű haderő-fejlesztési programját valósítja meg 2016 óta, melynek tervezési, üzleti és teljesítési fázisát, nem kevésbé a kapcsolódó védelmi ipari fejlesztéseket is a racionális átláthatóság hiánya jellemezte. E téren a közpénz-felhasználás és a közvagyonnal gazdálkodás felelősségének helyreállítása és az előző tíz év döntéseinek (felül)vizsgálata indokolt. Különösen az állami forrásból megvásárolt és fejlesztett, majd „privatizált” cégek, tulajdonelemek és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatási és gyártási szerződések esetében elvárható a nagyobb transzparencia és ennek nyomán a felelős gazdálkodás vizsgálata.

III.2. A szakpolitikai-intézményi alrendszer felülvizsgálata és megújítása

A korábbi évek erősödő gyakorlatával szemben meg kell valósítani a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség depolitizálását, egyúttal a szakmaiság erősítését. Kiemelt feladat kell legyen a Honvédelmi Minisztérium és a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat személyi állományának esetleges orosz befolyás és penetráció alóli mentesítése.

III.3. A parlamenti civil kontroll és a transzparencia erősítése

Minden tekintetben indokolt a 2020 óta különböző jogcímen kormányzati döntések alapján folyamatosan érvényben lévő veszélyhelyzeti kormányzás megszüntetése, a hat év alatt – sok esetben titkos minősítésű kormányhatározatok útján – gyakorolt rendeleti kormányzás hatásainak, következményeinek feltárása, egyúttal a különleges jogrendi eseteknél erősebb parlamenti és szakpolitikai fékek és ellensúlyok beépítése. Indokolt, hogy a Magyar Honvédség erőinek tartós külföldi telepítése ismét parlamenti hatáskörbe kerüljön vissza.

III.4. A nemzetközi művelési szerepvállalás felülvizsgálata

A Magyar Honvédség erőinek, eszközeinek nemzetközi – szövetséges körben, ad hoc koalícióban történő, vagy önálló – telepítése és használata szervesen kell, hogy integrálódjon az ország kül-, biztonság- és védelempolitikájába. A nemzetközi katonai ambíciószintnek és feladatvállalásnak tükröznie kell az ország teherbíró képességét és a Magyar Honvédség művelési lehetőségeit.

III.5. A honvédelmi sebezhetőségek, szabálytalanságok és szakmai-politikai felelősséget felvető esetek átlátható vizsgálása

A 2010 utáni honvédelmi szempontból sebezhetőséget vagy szabálytalanságokat jelentő sajnálatos esetek vizsgálása vagy nem történt meg, vagy ezek esetében indokolatlanul nagy a transzparencia hiánya – míg több esetben nem tisztázott a felelősség megállapítása és a problémák tényleges megoldása a leszűrt tapasztalatok alapján. Ilyen esetek voltak például egy ukrán drón átrepülése Paks védett légtérben (2022), a honvédségi helikopteres kutatás-mentési baleset (2022), a horvátországi helikopter-kiképzési baleset (2023), a kecskeméti légibázisról (2025) és más laktanyákból (2021) haditechnika, hadianyagok és eszközök lopása, a tartalékos-kiképzési baleset (2025) stb. Ezeknek az eseteknek a tisztázása nemcsak jogi és morális, hanem szakmai-szakpolitikai hitelességi kérdés is.

2026. április 20.